

**BREDE
RAAD
010**

ERVARINGEN VAN MENSEN MET EEN BEPERKING

ONBEPERKT IN ROTTERDAM

Beste lezer,

Voor u ligt een bundeling van ervaringen van Rotterdammers. Ze vertellen over de rol die toegankelijkheid speelt in hun leven en in hun stad. Over wat er goed gaat en wat beter zou kunnen. De verhalen zijn verzameld en opgeschreven door leden van onze werkgroep VN-verdrag in samenwerking met studenten van de Hogeschool Inholland.

De ervaringen van deze Rotterdammers worden door de Brede Raad 010 gebruikt om uit te leggen wat het onlangs geratificeerde VN-verdrag over rechten van personen met een beperking in Nederland inhoudt. Dit verdrag gaat over de rechten van mensen met uiteenlopende beperkingen en over een inclusieve samenleving. Het uitgangspunt is het creëren van gelijke kansen voor iedereen, ongeacht de beperking.

De verhalen vormen daarnaast de basis van het Rotterdamse plan van aanpak. In dit plan van aanpak staan de uitgangspunten waar Rotterdam nog aan moet werken om nóg inclusiever te worden. Dit plan van aanpak stellen wij op in co-creatie met de gemeente Rotterdam. Ik hoop dat de verhalen een bron van inspiratie zijn en Rotterdam verder op weg helpen naar een stad waar iedereen zich welkom voelt.

Marjolijn Masselink,
Voorzitter Brede Raad 010

4	TOEGANKELIJKHEID
7	AAMIR
8	RITA
12	DAVID
16	HANNA
	SHIRLEY
18	& VIRGINIA
22	JOHANNES

TOEGANKELIJKHEID

Mensen met een beperking moeten gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat is het thema van het VN-verdrag. Om dit te bereiken, moeten er op tal van gebieden voorzieningen aanwezig zijn. Waar die voorzieningen er nog niet zijn, moeten er maatregelen getroffen worden.

In deze uitgave vertellen Rotterdammers hun ervaring met (on)toegankelijkheid op het gebied van: onderwijs, werkgelegenheid, huisvesting, toegankelijkheid, informatievoorziening en bejegening.

Hieronder leest u per thema wat Rotterdammers met een beperking belangrijk vinden.

ONDERWIJS

In het onderwijs moet er voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking, de mogelijkheid zijn om een opleiding te volgen die past bij ieders capaciteiten, talenten en interesses. Daar is soms maatwerk voor nodig. Veel onderwijsinstellingen voorzien nog niet in die behoefte.

Bij het ontwikkelen van toegankelijk onderwijs voor iedereen is het belangrijk en zinvol om ouders en studenten met een beperking te betrekken.

WERKGELEGENHEID

Het is belangrijk dat er veel aandacht is voor geschikte banen voor mensen met een beperking. Soms zijn technische of fysieke aanpassingen al voldoende om te kunnen werken. Voor sommige mensen is aangepast werk meer geschikt, of is er begeleiding nodig om het werk te kunnen doen.

HUISVESTING

Dat je eigen woning goed toegankelijk is, is belangrijk, maar het is ook fijn als je in je rolstoel bij vrienden op bezoek kunt. Voor alleenstaanden met een beperking

is het vaak lastig om een geschikte woning te vinden. Zeker als je een minimum inkomen hebt. Als alle woningen in Rotterdam levensloopbestendig (aanpasbaar) zouden zijn, dan is dat een stap in de goede richting.

TOEGANKELIJKHEID

Alle openbare gebouwen moeten toegankelijk zijn iedereen. Bij nieuwbouw en verbouwing moeten vooraf eisen worden opgenomen die de toegankelijkheid waarborgen. Ook moet de bewegwijzering naar de entree van openbare gebouwen, tram- en metrohaltes en stations voor mensen met een visuele beperking op orde zijn.

INFORMATIEVOORZIENING

Bij de vormgeving en het niveau van openbare (digitale) informatie moet er rekening gehouden worden met mensen met een beperking en laaggeletterden. Is de tekst leesbaar en duidelijk?

BEJEGENING

Sociale toegankelijkheid: hoe er met je omgegaan wordt. Mensen met een beperking zijn niet anders dan andere mensen. Soms valt de beperking niet op. Pas als je tegen iemand praat die doof is, merk je dit. Behandel mensen met een beperking zoals je zelf behandeld wilt worden.

AAMIR

Aamir (24) is doof geboren. Hij loopt vier dagen per week stage in een bibliotheek. Hier helpt hij mee met de organisatie van verschillende projecten, zoals de Human Library en speeddates. Eén dag per week gaat hij naar school. Aamir volgt de opleiding leisure management aan het hbo en woont bij zijn ouders.

Voor dat Aamir aan de opleiding op het hbo begon, ondervond hij op school geen problemen. Dat kwam doordat hij naar een speciale school voor doven ging. Op het hbo is het een ander verhaal.

OPLEIDING

Op school heeft Aamir altijd recht op een tolk. Op zijn stageplek slechts vijftien procent van de tijd. Dat betekent dat hij maar voor viereneenhalf uur per week een beroep kan doen op een tolk. Dit zijn normen die altijd hetzelfde blijven, ook als hij bijvoorbeeld later in loondienst zou treden. De normen zijn bepaald door het UWV. Volgens hen zijn deze uren voldoende, omdat een tolk eigenlijk alleen noodzakelijk is tijdens een werkoverleg.

Aamir vertelt dat hij zijn huidige stage na lang zoeken pas vond: "Dat duurde wel zes maanden. Vrienden adviseerden mij om niet op mijn cv te vermelden dat ik doof

ben. Maar dat wilde ik niet, ik wil open zijn over mijn beperking. Daardoor heb ik wel het gevoel dat ik twee keer zo hard moet werken om me te bewijzen."

Eerder liep Aamir stage bij de Pleinbioscoop. Daar wordt elk jaar een dag georganiseerd voor en door dove en slechthorende jongeren. Ook liep hij stage bij een festival voor dove en slechthorende bezoekers. Met zijn brede opleiding kan Aamir straks alle kanten op. Volgend jaar hoopt hij een stageplek te vinden in de toerismebranche.

COMMUNICATIE

Aamir communiceert vaak via Whatsapp met zijn collega's in de bibliotheek, of hij maakt gebruik van een chatprogramma. Omdat hij het alarm niet kan horen, heeft hij met de beveiliging afgesproken dat hij bij calamiteiten een bericht op zijn telefoon krijgt. "Tijdens de lunch kan ik de

gesprekken aan tafel niet volgen. Dat vind ik jammer", vertelt hij. Van Aamir zou het aantal uren waarop een tolk mag worden ingezet verhoogd mogen worden. "Ik vraag me af of er een doof persoon in de cliëntenraad van het UWV zit. Die zou de belangen van dove mensen kunnen behartigen."

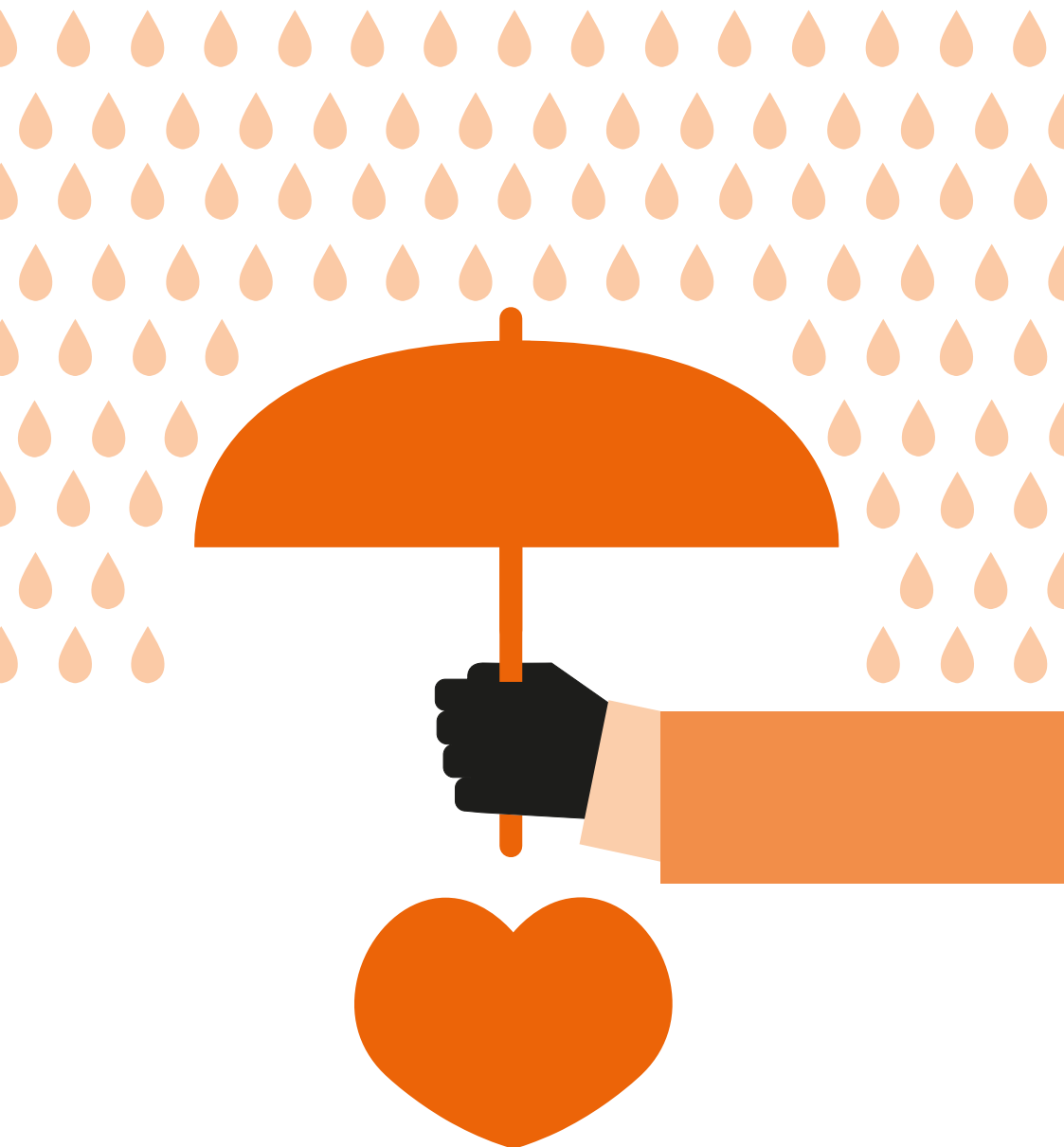
Aamir vindt het lastig dat veel instanties telefonisch communiceren, zoals het DUO. Zijn vader moet dan gesprekken voor hem voeren over zaken die hij best zelf kan oplossen. Het UWV heeft een online chatprogramma, maar vaak wacht hij dan drie dagen lang op antwoord. Met de gemeente Rotterdam heeft hij contact over zaken als een rijbewijs of paspoort. Bij de balie geeft Aamir aan dat hij doof is. Zij helpen hem

dan verder door schriftelijk uitleg te geven. In winkels wordt er vaak ook schriftelijk met hem gecommuniceerd. En op televisie krijgt Aamir niet alles mee waardoor hij informatie mist.

Aamir: "Mensen schrikken vaak als ze merken dat ik doof ben. Ze lijken niet goed te weten hoe ze hiermee om moeten gaan." Volgens hem zou het goed zijn als er betere voorlichting wordt gegeven over doofheid: "In Amerika is de American Sign Language een officieel erkende taal. De communicatie voor doven verloopt daar beter dan in Nederland. Onze gebarentaal is namelijk niet officieel erkend."

Het gesprek met Aamir vond plaats op 15 mei 2017.

Ik vraag me af of er een doof persoon in de cliëntenraad van het UWV zit. Die zou de belangen van dove mensen kunnen behartigen.

RITA

Rita (78) kreeg zestien jaar geleden hartklachten waaraan ze geopereerd werd. Het duurde een half jaar om te herstellen. In deze periode kreeg ze ook mobiliteitsproblemen. Nu heeft ze ook dystrofie in beide benen, een ziektebeeld waarbij pijn de belangrijkste klacht is. Rita heeft aangepaste schoenen en een scootmobiel.

Vorig jaar oktober werd Rita geopereerd vanwege een hernia, waar ze al een half jaar last van had. Omdat ze pijnmedicatie slikt, mag ze sinds drie maanden geen auto meer rijden. Onlangs verkocht ze haar auto.

WERK

Rita: "Ik kijk terug op een mooie carrière bij verschillende (kinder-)zorginstellingen in Nederland. Mijn laatste werkgever was een woningcorporatie in Rotterdam. Hier werkte ik ruim twintig jaar als woonmaatschappelijk werkster." Toen haar hartklachten en mobiliteitsproblemen begonnen, ging haar werkgever fuseren. Dat was voor Rita een goed moment om met vervroegd pensioen te gaan. Ze was toen 62 jaar oud. Maar stilzitten past haar niet. Na haar pensioen deed ze vrijwilligerswerk, onder andere bij het Gehandicapten Platform. Rita maakt gebruik van

een persoonsgebonden budget. Daardoor kan zij zelf hulp inhuren. Ze heeft hier zelf de regie over: "Ik heb hard genoeg voor mijn inkomen gewerkt. Nu geef ik dat uit zoals ik wil." Haar inkomen is naar eigen zeggen goed, een combinatie van een AOW en haar pensioen. Daarmee kan Rita extra hulp bekostigen als ze dat nodig heeft.

WONEN

Rita woont in een eengezinswoning met een schuur waarin ze haar scootmobiel en rollator kwijt kan. In huis maakt ze gebruik van een traplift, ze heeft beugels in het toilet en heeft een douchestoel naast de voordeur. Zowel de voor- als de achterkant van het huis zijn verhoogd waardoor drempels geen probleem meer zijn. Deze aanpassingen zijn vergoed door de gemeente. Dat was nog voordat de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) intrad. "Soms is het lastiger om boodschappen te doen,

bijvoorbeeld als het sneeuwt”, vertelt Rita. “Gelukkig komt mijn hulp twee keer per week langs en kan ik haar of mijn burenvragen om dit voor me te doen.” Rita vond het eerst best lastig om om hulp te moeten vragen. Maar het besef dat ze hierdoor langer zelfstandig en op dezelfde plek kan blijven wonen, motiveert haar om dit toch te doen.

Omdat Rita niet lang kan staan, heeft ze in de keuken een ergonomische kruk waarmee ze zich zittend wendbaar maakt. Op deze manier kookt ze, wast ze af en maakt ze schoon. “Ik heb niet het gevoel dat er op dit moment thuis dingen zijn die beter geregeld kunnen worden. Ik heb alles wat ik nodig heb om zelfstandig te kunnen wonen. Ik hoop dat deze situatie zo lang mogelijk blijft voortbestaan.”

HULP

Als Rita advies, hulp of een nieuwe voorziening nodig heeft, weet ze welke stappen ze daarvoor moet ondernemen. “Met mijn familie heb ik goed contact, alleen wonen zij niet in Rotterdam. Dat is soms best lastig. Gelukkig heb ik in geval van nood buiten een alarmtelefoon en een alarm dat ik in huis om mijn nek kan dragen.” Twee keer per dag krijgt Rita zorg aan huis, die haar helpt bij het aan- en uittrekken van speciale kousen. Met de vaste hulp heeft ze goed contact, maar vaak krijgt ze verschillende uitzendkrachten aan huis

waarmee ze haar zorgen liever niet deelt. Meerdere keren gaf ze aan dat ze de geïmproviseerde werkwijze van de verschillende uitzendkrachten onprettig vindt. Wel heeft ze een vast contactpersoon. Haar kan ze altijd bellen, ook in noodgevallen. “Dat heb ik nog nooit gedaan. Maar als het nodig is, doe ik dat wel hoor.”

OPENBARE RUIMTE

“Gelukkig kan ik in mijn wijk boodschappen doen in ruime winkels die toegankelijk zijn met mijn scootmobiel. Soms moet ik enorm manoeuvreren om langs manden en reclameborden heen te kunnen. Vreselijk! In kleinere winkels, zoals de bakker, kan ik best kleine stukjes lopen. Maar ik kan niet lang staan. Gelukkig worden steeds meer winkels beter toegankelijk. Zo is er bij mijn kerk een speciaal pad voor mensen met rollators, rolstoelen en scootmobielen. Ook gemeentelijke gebouwen zijn steeds beter toegankelijk”, aldus Rita.

Rita heeft ervaring met schouwen. Daarbij controleert ze een gebouw op haar toegankelijkheid. Dit gebeurt over het algemeen door een breed samengestelde groep van mensen met uiteenlopende beperkingen.

OPENBAAR VERVOER

In de tram gebruikt Rita de ingang voor mindervaliden. “Wel heb ik hulp nodig

zodat de deurknop ingedrukt blijft bij het instappen, omdat ik er anders niet in kan. Als ik eruit wil, moet ik dit aangeven, zodat de bestuurder hier wat langer de tijd voor neemt. Als dit niet gebeurt, gaan de deuren weer dicht voordat ik uit de tram ben. Eén keer had ik een vervelend moment in de tram, toen ik halverwege vast kwam te zitten. Andere passagiers klaagden dat het zo lang duurde. Maar over het algemeen heb ik geen klachten over het openbaar vervoer in Rotterdam. Mijn tramlijn is rustig, ik voel me er veilig en redelijk ontspannen.”

Met de trein reizen durft Rita niet. Hiervoor zou ze van tevoren assistentie aan moeten vragen, ze weet alleen niet hoe dit werkt. “Ik zou met de trein naar mijn zus in Groningen kunnen gaan en deze reis kunnen combineren met Valys.” Valys helpt reizigers met een mobiliteitsbeperking met sociaal-recreatieve uitstapjes buiten de eigen regio. “Maar”, vertelt Rita, “ik durf die reis nog niet aan, vanwege de treinreis. Ik vraag me af hoe het werkt met het instappen en de verdere begeleiding. Dit zijn dingen waar ik geen ervaring mee heb en waar ik te onzeker over ben om het zomaar eens uit te proberen.”

VERVOER OP MAAT

Rita heeft een broer en twee zussen die buiten Rotterdam wonen. Om bij hen op

bezoek te gaan, reist ze met Valys. Hiervoor heeft ze een persoonlijk kilometerbudget. Door de bezoeken aan haar familie is haar budget snel op. Het voordeel van reizen met Valys is dat ze haar scootmobiel mee kan nemen in de taxi. Bij Vervoer op Maat is dit volgens Rita niet mogelijk.

VRIJE TIJD

Rita was nooit zo van de uitstapjes. Maar voor concerten maakt ze een uitzondering, die bezoekt ze een paar keer per jaar, samen met oud-collega's. Vroeger ging ze hier vaker heen, maar haar mobiliteitsbeperkingen maken dit lastiger. Haar collega's halen en brengen haar met de auto, ze neemt dan haar opvouwbare rolstoel mee. “Gelukkig heb ik nog steeds een invalidenparkeerkaart waardoor ik altijd dicht bij de ingang kan parkeren. Die is geldig tot april 2018. Daarna weet ik het niet.” Uit eten gaat ze soms, naar restaurants die voor haar toegankelijk zijn.

VRAAGWIJZER

Eerst was er in het gezondheidscentrum in Rita's wijk ook een VraagWijzer. Die is nu verhuisd naar een stadswinkel verderop. Een spontane vraag of een verwijzing wordt daardoor lastiger voor haar. “Nu moet ik altijd bellen voor een afspraak.”

Het gesprek met Rita vond plaats op 30 mei 2017.

DAVID

David (61) heeft lichamelijke klachten en is daardoor beperkt in zijn bewegingen. Lopen gaat hem moeilijk af. Hij draagt orthopedische schoenen en maakt buiten zijn woning gebruik van een rollator.

David heeft altijd gewerkt, maar moest daarmee stoppen door rugklachten en problemen met zijn benen.

OPENBARE GEBOUWEN

David vertelt dat hij wat toegankelijkheid betreft het meeste hinder ondervindt bij openbare gebouwen. Als voorbeeld noemt hij het stadhuis. Hier komt hij vaak, hij ervaart dan problemen om met zijn rollator binnen te komen. David: "Vroeger waren er stadsgesprekken. Je kon dan als burger vertellen wat je dwars zat. Ik vind het een groot gemis dat dit er niet meer is."

VERVOER

Een scootmobiel zou David erg goed kunnen helpen, maar volgens zijn begeleider heeft hij daar geen ruimte voor in zijn woning. De kans dat het vervoermiddel buiten gestolen wordt, is erg groot.

Een oplossing zou een verhuizing naar een aangepaste woning zijn. Maar David wil niet weg uit zijn huidige woning, hij woont hier al sinds 1996. Hij is er aan gehecht en neemt de onhandige trap bij de ingang maar op de koop toe.

Sinds kort heeft David Vervoer op Maat. Hij is hier positief over. Over het inschakelen van hulp vertelt hij dat hij het lastig vindt dat iedereen zomaar bij hem over de vloer komt. Hij voelt zich namelijk niet bij iedereen op zijn gemak. Boodschappen doen valt hem steeds zwaarder. Een vrijwilliger zou een uitkomst zijn, maar ook daarbij vraagt David zich af of het wel zou klikken. "En ik zou graag weer eens een dagje uit willen. Maar met mijn uitkering houd ik daar geen geld voor over."

Het gesprek met David vond plaats op 29 mei 2017.

HANNA

Hanna (65) heeft een progressieve oogziekte en een motorische beperking. Ze heeft een scootmobiel en in huis gebruikt ze een rollator. Op goede dagen kan zij een kwartier zelfstandig lopen. Ook heeft Hanna een zuurstoffles. "Gezellig winkelen is er niet meer bij."

Hanna woont in Alexanderpolder. Deze wijk is gebouwd op veengrond. Een gevolg hiervan is dat de perrons van de metrostations verzakken. Hierdoor sluiten de perrons en de uitgangen van de metro niet meer naadloos op elkaar aan. Mensen in een scootmobiel of rolstoel moeten in een keer, zonder te stoppen, de metro in of uit. Anders zitten ze vast. Hoewel de metrostations redelijk toegankelijk zijn met een scootmobiel, maakt Hanna uit angst om vast te komen zitten, geen gebruik van de metro. Tram en bus zijn volgens haar niet bereikbaar met een scootmobiel.

De Vereniging van Gehandicaptenorganisaties Rotterdam heeft regelmatig contact met de RET over dit probleem. Er is voldoende aandacht voor, maar vanwege de veengrond is het nauwelijks op te lossen.

OPENBAAR VERVOER

Hanna: "Als ik er in de avond op uit wil, kan ik geen gebruik maken van Vervoer op Maat. Dat komt omdat ik al een scootmobiel heb, waardoor ik geen gebruik meer mag maken van deze dienst. Zo hoopt de gemeente geld te besparen. Ik vraag me dan oprecht af waar ze op willen bezuinigen. Want ze willen eenzaamheid opheffen, en tegelijkertijd veroorzaken ze op deze manier eenzaamheid."

WIJK

De VraagWijzer en het wijkteam zijn volgens Hanna moeilijk telefonisch bereikbaar. Hanna: "Ik ben een sleutelfiguur voor mensen in de wijk die willen weten hoe zij de VraagWijzer of het wijkteam kunnen bereiken. Ik geef hen het juiste telefoonnummer. Eigenlijk vind ik dat ze rechtstreeks naar hen zouden moeten kunnen bellen. Vaak adviseer ik mijn buurtge-

noten om het algemene nummer van de gemeente Rotterdam te bellen en hen te vragen naar de VraagWijzer. Maar de medewerkers daar weten vaak niet eens wat de VraagWijzer is."

OPENBARE GEBOUWEN

Bijna alle gebouwen in haar buurt zijn volgens Hanna goed toegankelijk. Op twee na dan. Een gebouw van een hogeschool. "Die is niet goed toegankelijk met een scootmobiel, met een rollator wel. Dat komt omdat de liften te klein zijn en de gangen te smal." Ook is er een gebouw waar de uitgang van een lift in een trap eindigt. Met deuren die Hanna handmatig moet openen. Hanna: "Ik moet dan om hulp vragen. Architecten zouden zelf eens moeten ondervinden hoe het is om obstakels te ervaren. Die ervaringen kunnen ze meenemen naar hun tekentafel."

BUITENRUIMTE

Hanna vertelt over hekken die zij onderweg naar dit gesprek tegenkwam. Die moeten ervoor zorgen dat fietsers en brommers niet te hard over het fietspad kunnen rijden. Hanna kan hier moeilijk langs met haar scootmobiel. En dat terwijl deze hekken 1.90 meter uit elkaar zouden moeten staan, zodat scootmobielgebruikers hier doorheen kunnen en het overige verkeer wordt afgeremd. Deze regels worden vaak niet nagekomen. "Hetzelfde gebeurt bij mij in de buurt. Daar kan ik er ook niet doorheen. Mij wordt verteld dat ik gebruik moet maken van een andere ingang. De gemeente doet hier dus niks aan."

WONEN

"Mijn flat is niet aangepast maar is wel toegankelijker gemaakt. Bij de voordeur is er een helling en er is een afgesloten ruimte met plaats voor vier scootmobielen, inclusief oplaadpunten. Als ik wegga, laat ik mijn rollator daar achter. Dat is dus prima geregeld." Ook in huis is alles drempelloos. Haar rollator neemt ze mee naar de keuken. "In huis kan ik mezelf goed redden. De deuren zijn breed genoeg om met een rolstoel doorheen te kunnen. Ik zat elf jaar in het bestuur van de VvE, dus ik kon ervoor zorgen dat de flat goed toegankelijk werd. En ik had het geluk dat de vrouw van de voorzitter ook een mobiele beperking had. Daardoor werden de kosten van de aanpassingen betaald uit de reguliere VvE-bijdragen."

Volgens Hanna werden de aanpassingen in huis vroeger door de gemeente betaald, nu is dat niet meer zo. "We moeten een eigen bijdrage betalen voor hulpmiddelen, hellingbanen, scootmobiele en zijn daarbij afhankelijk van het eigen inkomen. De gemeente betaalt niets meer."

ZORG

"Toen de Wmo net werd ingevoerd, was er veel paniek. Dat was echt niet leuk. Ik heb het idee dat er nu meer duidelijkheid is over de uitvoering van deze wet."

VAKANTIE

Hanna vertelt dat ze altijd op vakantie gaat naar het buitenland. Ze neemt dan haar tweedehands rolstoel mee. "Zolang we maar opletten dat we de juiste accommodatie boeken, maar tot nu toe is dat altijd gelukt. Ik zorg ervoor dat er een zuurstoffles op het vakantieadres wordt geleverd, zodat ik een back-up heb als de mijne kapot gaat."

ONDERWIJS

De scholen van Hanna's kleinkinderen zijn op zich redelijk toegankelijk. Behalve die van haar kleindochter. Zij zit in groep drie. Deze groep bevindt zich op de eerste etage. "Ik moet dan een trap op en dat lukt me niet. Er is daar geen lift." MBO Zadkine vindt ze "een drama." Het is er smal en er zijn zware deuren die met een pasje geopend moeten worden. Bij Albeda kan ik me wel vrij bewegen. Daar krijg ik een speciale sleutel waarmee ik deuren kan openen en de lift kan gebruiken."

WERK

Hanna: "Binnenkort krijg ik mijn AOW en ben ik van mijn uitkering af. Erg fijn vind ik dat." Hanna kreeg veertien jaar lang een WIA-uitkering nadat zij ziek werd. Ze vertelt dat ze ontslagen werd toen ze klachten kreeg. Haar werk had aangepast moeten worden, maar dat gebeurde niet. Ze was toen al ouder dan vijftig. "Toen ik nog een werkplicht had, miste ik het om te werken. Als dat er straks niet meer is, ben ik vrij. Dat voelt toch anders." Maar stilzitten doet Hanna niet. Ze doet vrijwilligerswerk. "Ik vind het fijn om op deze manier toch een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de maatschappij. En ik pas drie dagen per week op mijn kleinkinderen."

Extra uitgaven heeft ze in de vorm van stroom voor haar zuurstoftoevoer. "Dat is een euro per dag en deze kosten krijg ik vergoed. Het eigen risico betaal ik gespreid."

Het gesprek met Hanna vond plaats op 17 mei 2017.

Vroeger werden de
aanpassingen in huis door
de gemeente betaald,
nu is dat niet meer zo.

SHIRLEY & VIRGINIA

Shirley (57) is de moeder van Virginia (27). Virginia is licht verstandelijk beperkt, heeft een Wajong-uitkering en werkt drie halve dagen per week in een sociale werkvoorziening via de Wet sociale werkvoorziening (Wsw).

Door een tekort aan energie is Virginia niet in staat om hele dagen te werken. Daarnaast valt ze in de categorie 'uitstroomer', waarbij er bemiddeling door een jobcoach plaatsvindt voor garantiebanen. Helaas nog zonder succes.

WERK

Virginia: "Werken in een Wsw-instelling is niet altijd even prettig. Mijn leidinggevende toont over het algemeen weinig begrip voor mijn beperking. Vervelend dat ik dat elke keer weer moet uitleggen."

Als uitstroomer kwam Virginia twee keer in aanmerking voor een garantiebaan in het reguliere bedrijfsleven. Dit leidde één keer tot een uitnodiging, de andere keer niet. Nadat ze op gesprek ging, vernam ze nooit meer wat. Bij haar jobcoach informeerde ze daarom naar de stand van

zaken. Die gaf aan dat de keuze op iemand anders was gevallen. Ook toen ze niet werd uitgenodigd, kreeg ze geen terugkoppeling van haar jobcoach.

Shirley vertelt dat de nadruk in de Wsw meer is komen te liggen op persoonlijke ontwikkeling in plaats van op productie. Deze verschuiving richt zich op het vergroten van vaardigheden, zodat de toeleiding naar een baan verbetert. Dit beleid wordt volgens Shirley in de praktijk op de werkvloer niet altijd gehanteerd. "De Wsw opereert nog altijd als productiebedrijf."

ONDERWIJS

Vanaf de kleutertijd werd duidelijk dat Virginia achterbleef in haar ontwikkeling in vergelijking met andere kinderen. Shirley: "Ze bleef gewoon in de kleutergroep,

maar na een jaar vroegen we ons af of Virginia later naar een gewone basisschool zou kunnen doorstromen. Daarvoor spraken we met een psycholoog, logopedist, fysiotherapeut en schoolbegeleider. Iedereen had een eigen verhaal. Op mijn initiatief kwamen ze samen om de situatie van Virginia te bespreken. In dit gesprek concludeerden we dat het reguliere onderwijs niet de begeleiding kon bieden die Virginia nodig had. Het advies was om haar door te laten stromen naar een school voor bijzonder onderwijs."

Virginia's moeder hoopte dat zij na afronding van het bijzonder onderwijs door zou kunnen naar het vmbo om een vakopleiding te kunnen volgen. Het advies van school werd echter praktijkonderwijs. Na afronding van deze opleiding kreeg Virginia een Wsw indica-

tie, met een Wajong-uitkering en geen vakdiploma. Toch bleef Shirley zoeken naar mogelijkheden, zodat Virginia een vakdiploma zou kunnen halen. Shirley doet hier veel moeite voor. Dit valt haar zwaar: "Het lijkt alsof niemand echt geïnteresseerd is om Virginia te helpen. Laat staan dat er sprake is van maatwerk."

Na veel gesprekken leek Virginia in te kunnen stromen op het laagste niveau van het vmbo. Shirley: "De directie stak hier echter een stokje voor, zij gaven geen toestemming." Ook een stage die toegang zou bieden tot niveau 1 werd niet als een reguliere baan gezien.

"Steeds weer procedures en protocollen die beslissen over het lot van Virginia", verzucht Shirley. "Niemand lijkt

Shirley vertelt dat de nadruk in de Wsw meer is komen te liggen op persoonlijke ontwikkeling in plaats van op productie.

echt geïnteresseerd om een passende oplossing te zoeken die haar een eerlijke kans geeft op de reguliere arbeidsmarkt.”

WONEN

Nadat Virginia haar opleidingstraject had afgerond, ging ze op zoek naar een zelfstandige woning. Dit bleek een hele opgave. Via de formele route vond ze geen geschikte woning.

Informele routes leverden ook geen concrete resultaten op. Door eigen inzet en die van relaties vonden ze uiteindelijk een geschikte woning. Shirley: “Door deze ervaring krijgen we opnieuw het

gevoel dat er allerlei procedures en protocollen worden toegepast, zonder dat we hierover ingelicht worden. Dat is niet alleen frustrerend, het geeft je ook het gevoel dat je er niet toe doet.”

INFORMATIEVOORZIENING

Virginia: “Ik vind het lastig om de juiste informatie te krijgen over een goede zorgverzekering. Als ik hier vragen over stel aan de HR-afdeling, zeggen ze kortweg dat ik een goede verzekering heb. Zonder verdere tekst of uitleg. Dat kwetst me, ik voel me dan niet serieus genomen.”

Het gesprek met Shirley en Virginia vond plaats op 9 mei 2017.

Door eigen inzet en
die van relaties vonden
ze uiteindelijk een
geschikte woning.

JOHANNES

Johannes (72) heeft een visuele handicap. Toen hij 21 jaar oud was kreeg hij door een auto-ongeluk glas in zijn ogen. Zo'n zeven jaar later werd hij slechtziend. Op zijn 35e was Johannes blind.

Nu loopt hij met een blindenstok. Toegankelijke buitenruimten zijn essentieel voor hem, net als informatieverstrekking in braille of een andere toegankelijke leesvorm.

COMMUNICATIE

Johannes: "Toen de pc werd geïntroduceerd, ging er voor mij een wereld open. Op dit moment is de smartphone een belangrijk hulpmiddel voor me, die geeft gelukkig steeds meer aanwijzingen. Bijvoorbeeld over waar ik een bus kan vinden." Communicatie vindt Johannes belangrijk. "Vroeger was er een wijkblad waarin aangegeven werd welke werkzaamheden er in de buurt zouden plaatsvinden. Hierdoor konden blinden en slechtzienden zich gemakkelijker door de wijk bewegen."

MOBILITEIT

Johannes denkt dat de RET en gemeentebambtenaren onvoldoende samenwerken. "Zo kan de RET een halte aanleggen inclusief belijning, die dan ineens stopt. De belijning op het trottoir sluit niet aan op die van de halte, en dat is weer de verantwoordelijkheid van de gemeente. Op die manier kan een blind persoon niet zelfstandig de ingang van de metro bereiken." Met het VN-verdrag hoopt Johannes op verbetering, maar dan moeten de huidige ambtenaren wel op cursus gaan. "Anders blijft alles hetzelfde."

BUITENRUIMTE

Johannes geeft veel voorbeelden van buitenruimten waarbij het qua toegankelijkheid niet goed is gegaan. Hij hoopt

dat de politiek de voorgestelde weg- en wegenbouwdetails zal accepteren. In dit voorstel staat namelijk precies aangegeven hoe de buitenruimte zou moeten worden ingericht.

GEBOUWEN

Bij de toegankelijkheid van gebouwen vindt Johannes het belangrijk dat blinden en slechtzienden gemakkelijk de weg kunnen vinden naar een eerste aanspreekpunt. Van daaruit kunnen zij vervolgens verder begeleid worden. Johannes noemt het Maasstad Ziekenhuis als slecht voorbeeld: "Daar kom je eerst in een immens grote hal terecht voordat je het eerste aanspreekpunt treft."

Maar volgens Johannes zijn er ook goe-

de voorbeelden. Zo heeft het zwembad bij hem in de buurt na een renovatie aan twee kanten lijnen met ledverlichting aangebracht. "Wat ideaal is voor slechtzienden". De lijnen zijn verhoogd waardoor hij met hulp van zijn stok de weg kan vinden.

WONEN

Johannes woont samen met zijn vrouw. Zij wonen al veertig jaar lang op dezelfde plek. Hierdoor kent hij elk hoekje in huis en kan hij zich binnenshuis gemakkelijk verplaatsen. Zijn vrouw doet de boodschappen, zo redden zij zich prima.

Het gesprek met Johannes
vond plaats op 30 mei 2017.

Met het VN-verdrag hoopt Johannes op verbetering, maar dan moeten de huidige ambtenaren wel op cursus gaan.

Colofon

Coördinatie en redactie

Brede Raad Rotterdam
Weena 737
3013 AM Rotterdam
010 – 26 80 611
info@brederaad-010.nl

Ontwerp en vormgeving

Trichis
010 - 477 85 25
info@trichis.nl

Met dank aan BR010 leden:

Albert Groot Roesink
Arja den Ouden
Cock van Bavel-Groenendaal
Jacqueline Rensen